

Τάσεις του επιχειρείν
με τη ματιά της Εθνικής Τράπεζας

Πωλήσεις

2^ο τρίμηνο 2024

Η "κρυμμένη" δυναμική του ελληνικού επιχειρείν

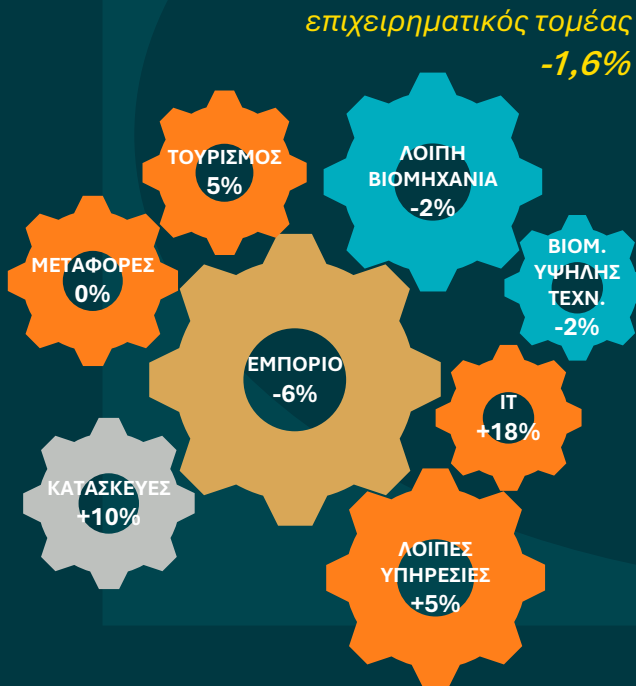
Οι καθοδικές πιέσεις σε εμπόριο και βιομηχανία αποτελούν εν πολλοίς «τεχνικό» base effect

Θετικά είναι τα πρώτα σημάδια για την επίδοση του 2^{ου} τριμήνου 2024

Το ελληνικό επιχειρείν έχει τα εχέγγυα να ανεβάσει ταχύτητα μέσα στη χρονιά

Πωλήσεις κλάδων 1^{ου} τριμήνου 2024

ετήσια μεταβολή σε αποπληθωρισμένους όρους

Πωλήσεις

Απρίλιος-Μάιος **+8%**
από -1% στο 1^ο τρίμηνο

ΦΠΑ

Απρίλιος-Μάιος **+15%**
από +6% στο 1^ο τρίμηνο

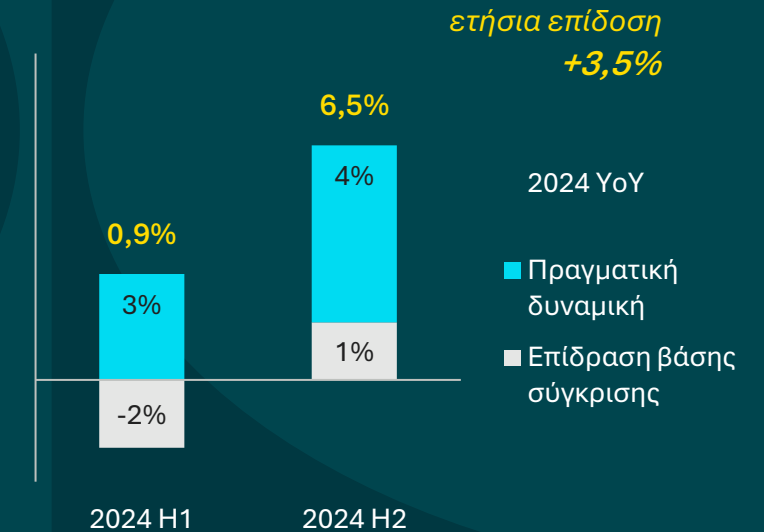
Εξαγωγές

Απρίλιος-Μάιος **+3%**
από -9% στο 1^ο τρίμηνο

Το σύνολο των παραπάνω μεγεθών είναι εκφρασμένο σε ονομαστικούς όρους και χωρίς ενέργεια, και οι πωλήσεις αφορούν επιχειρήσεις με διπλογραφικά βιβλία.

Πωλήσεις επιχειρηματικού τομέα 2024

ετήσια μεταβολή σε αποπληθωρισμένους όρους

Ως επίδραση βάσης σύγκρισης ορίζεται το τμήμα της επίδοσης που δημιουργείται λόγω υπέρ-απόδοσης ή υπό-απόδοσης του 2023 στις επιμέρους περιόδους.

Ως πραγματική δυναμική ορίζεται η «καθαρή» από τις επιδράσεις βάσης σύγκρισης επίδοση του 2024

Σύνοψη

Την **πρώτη μετά-πανδημική πτώση** των επιχειρηματικών πωλήσεων φαίνεται, σε πρώτη ανάγνωση, ότι κατέγραψε το 1^ο τρίμηνο 2024 (-1,6% ετησίως σε αποπληθωρισμένους όρους). Ωστόσο, η εμβάθυνση στα δεδομένα δεικνύει ότι η αρνητική αυτή επίδοση ουσιαστικά αποτελεί **διόρθωση έναντι της υψηλής διακύμανσης των μηνιαίων επιδόσεων της περσινής χρονιάς**. Στην πραγματικότητα, η αρνητική αυτή επίδραση βάσης σύγκρισης (base effect), της τάξης των 5 ποσοστιαίων μονάδων, «έκρυσε» πλήρως την πραγματική θετική δυναμική των πωλήσεων του επιχειρηματικού τομέα κατά την εκκίνηση του έτους, την οποία εκτιμήσαμε στο +3,0% (σε αποπληθωρισμένους όρους).

Αυτή η αξιοθαύμαστη (εν μέσω διεθνούς περιβάλλοντος αβεβαιότητας) **ανθεκτικότητα του επιχειρηματικού τομέα επιβεβαιώνεται από μια σειρά δεικτών συγκυρίας**, όπως:

- η συνεχής άνοδος του μεριδίου της Ελλάδας στο ευρωπαϊκό επιχειρείν (1,14% σε όρους αποπληθωρισμένης προστιθέμενης αξίας, έναντι 1,08% προ διετίας), και
- το ρεκόρ απασχόλησης, με τις καθαρές προσλήψεις του πενταμήνου Ιανουάριος-Μάιος (+315 χιλ.) να βρίσκονται στο υψηλότερο σημείο από το 2001.

Εστιάζοντας την ανάλυση μας **σε επίπεδο κλάδων** διαπιστώνουμε ότι **η πλειοψηφία κατέγραψε θετικές επιδόσεις** στο 1^ο τρίμηνο. Ειδικότερα:

- Έντονα θετικούς ρυθμούς ανάπτυξης σημείωσαν κατασκευές και IT, που σχετίζονται με δράσεις εκσυγχρονισμού και αναβάθμισης του επιχειρηματικού τομέα.
- Θετικά, αλλά με ηπιότερους ρυθμούς (της τάξης του +5%), κινήθηκε ο τουρισμός και οι λοιπές υπηρεσίες (κυρίως οι υποστηρικτικές της επιχειρηματικότητας, όπως συμβουλευτικές)
- Κάμψη δραστηριότητας κατέγραψαν εμπόριο και βιομηχανία, ως αποτέλεσμα της αρνητικής επίδρασης βάσης σύγκρισης, με τους ευρείς κλάδους να διατηρούν θετική πραγματική δυναμική της τάξης του 1-2%. Εξάιρεση αποτελεί το λιανικό εμπόριο (υπό την πίεση των υψηλών τιμών) και βιομηχανικοί υπο-κλάδοι επιρρεπείς σε κλιματικές και εφοδιαστικές αναταράξεις (όπως τα τρόφιμα και τα μέταλλα).

Εστιάζοντας στο υπόλοιπο του έτους, το δίμηνο **Απρίλιος-Μάιος διατηρεί τη θετική πραγματική δυναμική των πωλήσεων** (+2,2%, έναντι +3,0% το 1^ο τρίμηνο), η οποία αναμένουμε να ενισχυθεί περαιτέρω στο 2^ο εξάμηνο, σε συνέπεια με την ανοδική τάση των πρόδρομων δεικτών.

Υπό αυτό το πρίσμα, εκτιμούμε ότι **ο επιχειρηματικός τομέας το 2024 μπορεί να αυξήσει τις πωλήσεις του κατά περίπου 3,5%** (σε αποπληθωρισμένους όρους) – με το 2^ο εξάμηνο να αγγίζει το 6,5% (έναντι +0,9% στο 1^ο εξάμηνο). Ειδικότερα διακρίνουμε ιδιαίτερη δυναμική:

- Στους κλάδους **κατασκευών, πληροφορικής και λοιπών υπηρεσιών** οι οποίοι θα συνεχίσουν να επωφελούνται από την ενίσχυση των επενδύσεων και τον μετασχηματισμό του ελληνικού επιχειρείν, και
- Στους **εξωστρεφείς κλάδους βιομηχανίας, τουρισμού και μεταφορών** οι οποίοι εκτιμούμε ότι μπορούν να επιτύχουν επιδόσεις σημαντικά υψηλότερες του 2023, αξιοποιώντας τη βελτίωση του οικονομικού κλίματος διεθνώς. Ωστόσο, αυτή η εξωστρεφής δυναμική – που αντιπροσωπεύει σχεδόν το ½ της συνολικής δυναμικής του 2024 – τελεί υπό την αίρεση της **αναδυόμενης πολιτικής αβεβαιότητας** στις δύο πλευρές του Ατλαντικού και του ενδεχόμενου **ακραίων κλιματικών φαινομένων**.

Σε υψηλά επίπεδα η ανθεκτικότητα του ελληνικού επιχειρηματικού τομέα

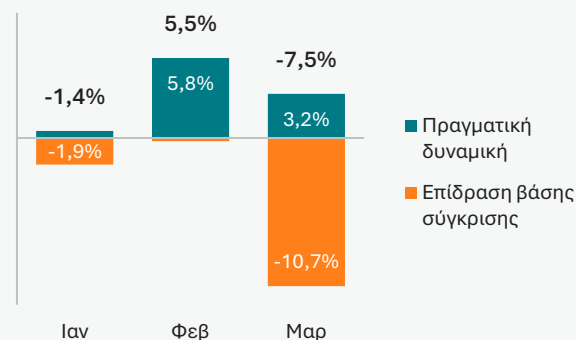
Για πρώτη φορά μετά την πανδημία, οι πωλήσεις του επιχειρηματικού τομέα παρουσίασαν **υποχώρηση της τάξης του -1,6% στο 1^ο τρίμηνο του 2024** (σε αποπληθωρισμένους όρους).

Αξίζει να σημειωθεί ότι το σύνολο της πτώσης ουσιαστικά αποτελεί «διόρθωση» της **υψηλής μεταβλητότητας** στις μηνιαίες επιδόσεις του 2023. Η συγκεκριμένη αρνητική επίδραση βάσης σύγκρισης (**base effect**) εκτιμάται ότι ήταν της τάξης των 5 ποσοστιαίων μονάδων για το 1^ο τρίμηνο του 2024 (κυρίως το Μάρτιο που έφτασε τις 11 ποσοστιαίες μονάδες). Αφαιρώντας αυτή την αλλοίωση τάσης, **η πραγματική δυναμική των πωλήσεων στο εξεταζόμενο τρίμηνο είναι 3,0% ετησίως.**

Επιβεβαιώνοντας της θετική αυτή τάση, ο επιχειρηματικός τομέας επέδειξε **ανθεκτικότητά του έναντι του ευρωπαϊκού ανταγωνισμού**, σε μία δύσκολη συγκυρία με συνεχιζόμενες προκλήσεις σε όρους κατανάλωσης και εφοδιαστικών αλυσίδων. Ειδικότερα, οι ελληνικές επιχειρήσεις κατόρθωσαν να ενισχύσουν για ακόμα ένα τρίμηνο το μερίδιό τους στο ευρωπαϊκό επιχειρείν (1,14%, έναντι 1,12% το προηγούμενο τρίμηνο). Παράλληλα, ρεκόρ σημειώνεται σε όρους απασχόλησης, με το 5μηνο Ιανουαρίου-Μαΐου 2024 να καταγράφει την υψηλότερη επίδοση από το 2001 στο καθαρό ισοζύγιο προσλήψεων-απολύσεων (+315 χιλ. νέες προσλήψεις).

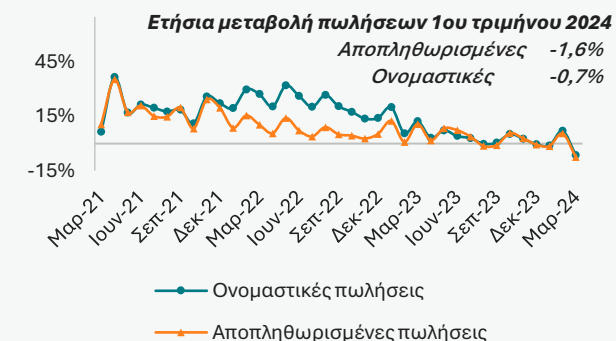
Πωλήσεις επιχειρηματικού τομέα 2024

σε αποπληθωρισμένους όρους, ετήσια μεταβολή

Πωλήσεις επιχειρηματικού τομέα

ετήσια μεταβολή

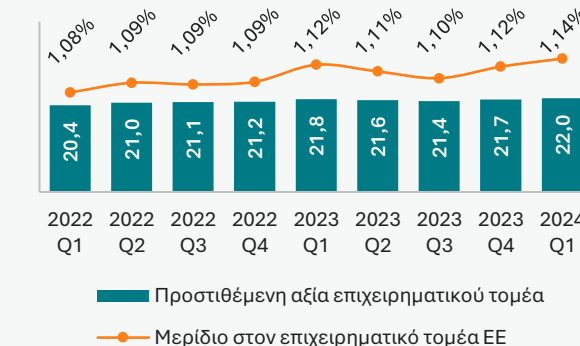
Απασχόληση ιδιωτικού τομέα

ισοζύγιο προσλήψεων-αποχωρήσεων για την περίοδο Ιανουάριος-Μάιος

Μερίδιο Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση

σε αποπληθωρισμένους όρους

Πηγές: Eurostat, El.Stat., Σύστημα ΕΡΓΑΝΗ | Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

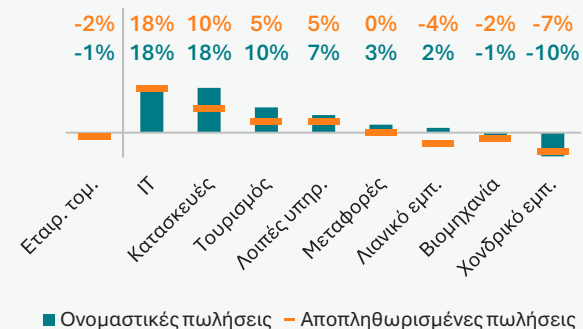
Θετική παραμένει η πραγματική δυναμική των κλάδων

Εμβαθύνοντας την ανάλυση μας σε επίπεδο βασικών κλάδων, διαπιστώνουμε ότι η πλειοψηφία κατέγραψε θετικές επιδόσεις στο 1^ο τρίμηνο, ωστόσο **εμπόριο και βιομηχανία δέχθηκαν έντονες πιέσεις**. Συγκεκριμένα:

- **Ανοδικά κινήθηκαν οι κλάδοι πληροφορικής και κατασκευών** (+18% και +10% ετησίως σε αποπληθωρισμένους όρους), λειτουργώντας – με τη στήριξη του Ταμείου Ανάκαμψης – ως βασικοί πυλώνες υλοποίησης δράσεων εκσυγχρονισμού και αναβάθμισης του επιχειρηματικού τομέα.
- **Θετικούς – αλλά ηπιότερους – ρυθμούς ανάπτυξης κατέγραψαν** (i) **ο τουρισμός** (+5%), με παράλληλη αύξηση διανυκτερεύσεων από αλλοδαπούς και Έλληνες τουρίστες στο 1^ο τρίμηνο (+7% και +4% αντίστοιχα), και (ii) **οι λοιπές υπηρεσίες** (+5%) εν μέρει χάρη στις δραστηριότητες που συνδέονται την υποστήριξη της επιχειρηματικότητας (δείτε στη [σελ. 6](#) για περισσότερες λεπτομέρειες).
- **Έντονες πιέσεις σημειώθηκαν στους κλάδους εμπορίου και βιομηχανίας**, με αποτέλεσμα να καταγράφουν αρνητικές επιδόσεις στο 1^ο τρίμηνο (της τάξης του -2% έως -7%). Ωστόσο, η πτώση των πωλήσεων στην αλυσίδα βιομηχανίας-χονδρικού εμπορίου – που σε σημαντικό βαθμό συνδέεται με την εξαγωγική δραστηριότητα – οφείλεται σχεδόν εξολοκλήρου στην **αρνητική επίδραση βάσης σύγκριση** (της τάξης των 4 και 10 ποσοστιαίων μονάδων αντίστοιχα). Συγκεκριμένα, εξαιρώντας αυτή την επίδραση, η πραγματική δυναμική των κλάδων είναι οριακά θετική^[2] (της τάξης του 1-2% ετησίως), επιβεβαιώνοντας έτσι την ανθεκτικότητα του επιχειρηματικού τομέα, παρά την αυξημένη αβεβαιότητα που προκαλεί η δύσκολη συγκυρία (πληθωρισμός, αδύναμη ευρωπαϊκή ζήτηση και προβλήματα εφοδιαστικής αλυσίδας).

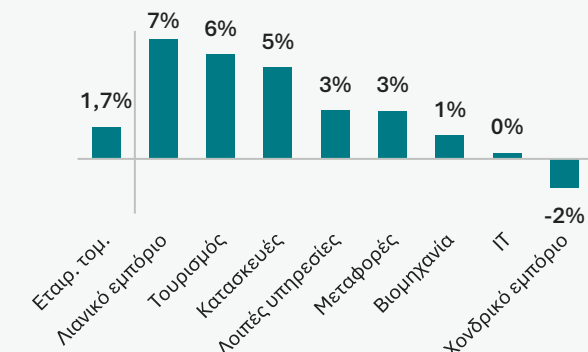
Πωλήσεις κλάδων

ετήσια επίδοση 1^οu τριμήνου 2024

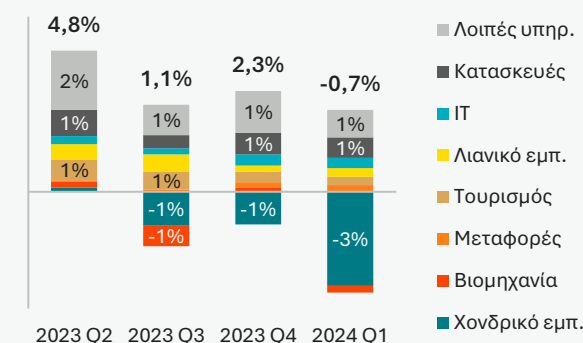
Πορεία τιμών κλάδων

ετήσια επίδοση 1^οu τριμήνου 2024

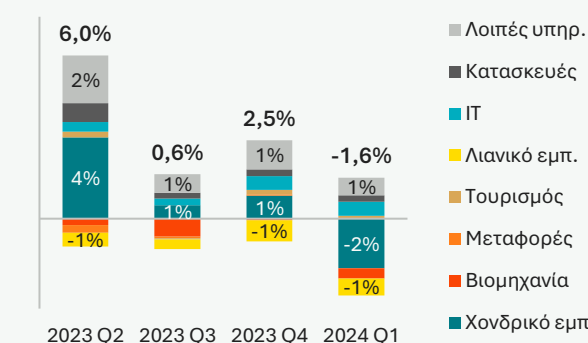
Συνεισφορά κλάδων στη μεταβολή των ονομαστικών πωλήσεων

ετήσια επίδοση 1^οu τριμήνου 2024

Συνεισφορά κλάδων στη μεταβολή των αποπληθωρισμένων πωλήσεων

ετήσια επίδοση 1^οu τριμήνου 2024

[1] Στο χονδρικό εμπόριο σε αυτό το σημείο της ανάλυσης συμπεριλαμβάνεται και το εμπόριο αυτοκινήτων.

[2] Αυτό ισχύει σε επίπεδο ευρέων κλάδων, την σελίδα 7 γίνεται διάκριση των κλάδων με πραγματική αρνητική τάση.

Πηγές: Eurostat, El.Stat., Σύστημα ΕΡΓΑΝΗ | Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

Ο μετασχηματισμός του ελληνικού επιχειρείν διατηρεί το βηματισμό του

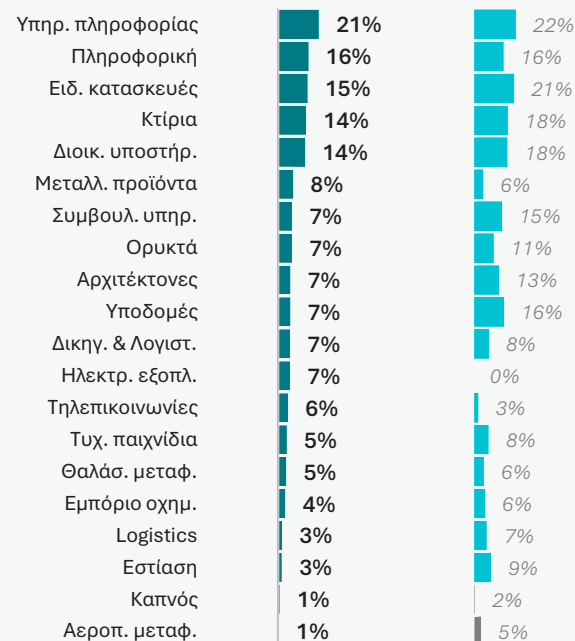
Εξετάζοντας αναλυτικότερα τις επιδόσεις των επιμέρους κλάδων στο 1^ο τρίμηνο του έτους, και εστιάζοντας σε εκείνους με τη δυναμικότερη πορεία πωλήσεων, διαπιστώνουμε – για ένα ακόμα τρίμηνο – την **κομβική σημασία των clusters που συνδέονται με την ποιοτική αναβάθμιση του επιχειρηματικού τομέα, τις κατασκευές και τον τουρισμό.**

Ειδικότερα, ισχυρή ανάπτυξη παρουσίασαν:

- Οι υπηρεσίες που συμβάλουν στον μετασχηματισμό του ελληνικού επιχειρείν, όπως:
 - Ψηφιακές υπηρεσίες (υπηρεσίες πληροφορίας και πληροφορική), σημειώνοντας από τις υψηλότερες ανόδους της τάξης του 16-21% σε αποπληθωρισμένους όρους,
 - Συμβουλευτικές & διοικητικές υπηρεσίες (+7% και +14% αντίστοιχα),
 - Υπηρεσίες υποστήριξης λειτουργιών (δικηγόροι-λογιστές +7%, υπηρεσίες κτιρίων +3%)
- Οι κατασκευές, που συνεχίζουν την προσπάθεια κάλυψης του κενού επενδύσεων που δημιουργήθηκε την περίοδο της οικονομικής κρίσης. Σε αυτό το πλαίσιο θετικά κινούνται τόσο οι κατασκευαστικοί κλάδοι (+15% σε κτίρια και ειδικές κατασκευές και 7% σε υποδομές), όσο και οι υποστηρικτικές προς αυτούς δραστηριότητες, όπως αρχιτέκτονες (+10%), βιομηχανίες μεταλλικών προϊόντων (+8%) και βιομηχανίες ορυκτών (+7%).
- Ο τουριστικός τομέας επέδειξε ιδιαίτερη κινητικότητα σε ένα τρίμηνο χαμηλής ζήτησης για τον ελληνικό τουρισμό, με τις υπηρεσίες τουριστικών πρακτορείων να ξεχωρίζουν θετικότερα (+43%), ενώ η δυναμική παρουσία ξένων τουριστών κατά το 1^ο τρίμηνο του έτους έδωσε σημαντική ώθηση στους κλάδους ξενοδοχείων, θαλάσσιων και αεροπορικών μεταφορών (+12%, +5% και +1% αντίστοιχα).

Μεγάλοι κλάδοι

ετήσια επίδοση 1^{ου} τριμήνου 2024

■ Αποπληθωρισμένες πωλήσεις ■ Ονομαστικές πωλήσεις

Μικροί κλάδοι

ετήσια επίδοση 1^{ου} τριμήνου 2024

■ Αποπληθωρισμένες πωλήσεις ■ Ονομαστικές πωλήσεις

Πηγές: Eurostat, El.Stat., Σύστημα ΕΡΓΑΝΗ | Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

Χαμηλή διεθνής ζήτηση και υψηλές τιμές ασκούν πίεση σε εμπόριο και βιομηχανία

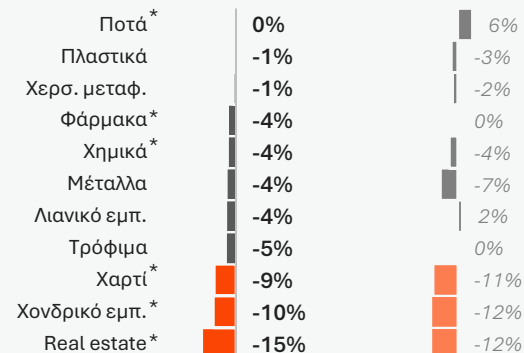

Περνώντας στους κλάδους οι οποίοι στο 1^ο τρίμηνο του έτους κατέγραψαν **επιδόσεις χαμηλότερες της μέσης επίδοσης του επιχειρηματικού τομέα**, διακρίνουμε δύο κυρίαρχες επιδράσεις που διαμόρφωσαν την τελική επίδοση των κλάδων. Ειδικότερα:

- Τα **2/3 των κλάδων διαθέτουν θετική πραγματική δυναμική**, ωστόσο υπό την πίεση της αρνητικής επίδρασης βάσης σύγκρισης (base effect) μέρος αυτής εξουδετερώθηκε με αποτέλεσμα η τελική τους επίδοση να διαμορφωθεί σε αρνητικό έδαφος. Αξίζει να σημειώσουμε ότι στην υπό-κατηγορία αυτή ξεχωρίζουν οι κλάδοι R&D, real estate και βιομηχανίας φαρμάκων, με ισχυρή πραγματική δυναμική (της τάξης του 20-40% σε αποπληθωρισμένους όρους), γεγονός που δημιουργεί θετικές προσδοκίες για ταχύτερη ανάκαμψη των πωλήσεων σε θετικό έδαφος.
- Το **1/3 των κλάδων** βρέθηκε σε δυσχερέστερη θέση καθώς οι πιέσεις συγκυρίας ήταν αρκετές ώστε να οδηγήσουν σε αρνητική πραγματική δυναμική. Στην κατηγορία αυτή βρέθηκαν κυρίως βιομηχανικοί εξωστρεφείς κλάδοι όπως μέταλλα και τρόφιμα που αντιμετωπίζουν προβλήματα στις εφοδιαστικές αλυσίδες αλλά και στην παραγωγή (π.χ. ετήσια πτώση 55% στην παραγωγή ελαιόλαδου εν μέρει λόγω κλιματικών συνθηκών). Αντίστοιχα δύσκολες συνθήκες αντιμετώπισε το λιανικό εμπόριο παρουσιάζοντας κάμψη δραστηριότητας για 6^ο συνεχές τρίμηνο (-4% σε αποπληθωρισμένους όρους) υπό τη συνεχιζόμενη πίεση των υψηλών τιμών, με σημαντικές διαφοροποιήσεις μεταξύ των επιμέρους υποκλάδων. Ενδεικτικά, υψηλότερη πίεση εντοπίζεται στο λιανικό εμπόριο διαρκών αγαθών (π.χ. ηλεκτρικά είδη, έπιπλα) με μειώσεις όγκου της τάξης το 15%, ενώ τα καταστήματα βασικών καταναλωτικών ειδών (π.χ. τρόφιμα, supermarkets) παρουσίασαν σχετική σταθερότητα.

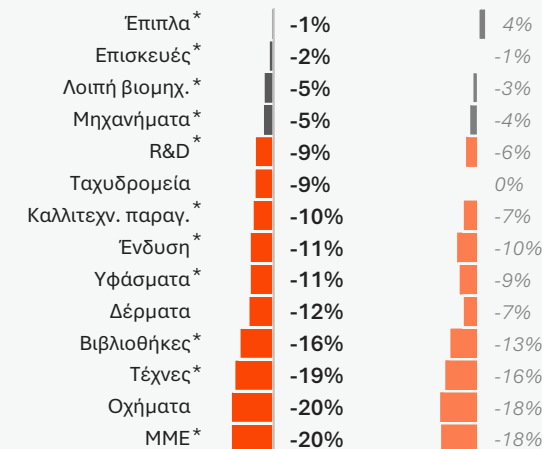
Μεγάλοι κλάδοι

ετήσια επίδοση 1^οu τριμήνου 2024

Μικροί κλάδοι

ετήσια επίδοση 1^οu τριμήνου 2024

■ Αποπληθωρισμένες πωλήσεις ■ Ονομαστικές πωλήσεις

■ Αποπληθωρισμένες πωλήσεις ■ Ονομαστικές πωλήσεις

* Κλάδοι των οποίων η επίδοση του 1^οu τριμήνου διαμορφώθηκε κυρίως εξαιτίας της ισχυρής αρνητικής επίδρασης βάσης σύγκρισης, αλλά διαθέτουν θετική ή ουδέτερη πραγματική δυναμική πωλήσεων.

Πηγές: Eurostat, El.Stat. | Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

Παραμένει η δυναμική των επιχειρηματικών πωλήσεων στο δίμηνο Απρίλιος-Μάιος

Εμφανής είναι η παρουσία των επιδράσεων βάσης σύγκρισης στο **δίμηνο Απρίλιος-Μάιος**, αλλά πλέον με θετικό πρόσημο (σε αντίθεση με το 1^ο τρίμηνο). Συγκεκριμένα, η αύξηση πωλήσεων κατά 5,7% ετησίως (σε αποπληθωρισμένους όρους) – βάσει επιδόσεων μεγαλύτερων επιχειρήσεων^[1] – ουσιαστικά «κρύβει» **πραγματική δυναμική της τάξης του 2,2%** (έναντι 3,0% στο 1^ο τρίμηνο).

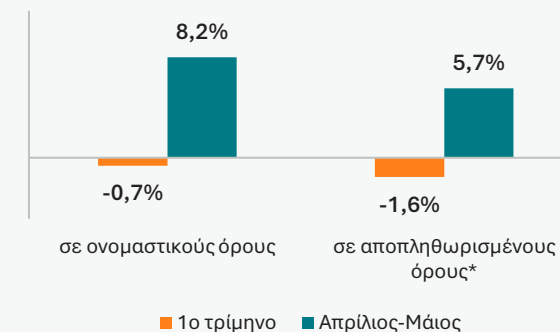
Στη θετική τάση του 2^{ου} τριμήνου του έτους επίσης συνηγορούν (i) τα **στοιχεία εσόδων ΦΠΑ**, που παρουσίασαν στο δίμηνο Απρίλιος-Μάιος αύξηση της τάξης του 15%, καθώς και (ii) τα **στοιχεία εξαγωγών**, όπου το αδύναμο 1ο τρίμηνο (-9% σε ονομαστικούς όρους) διαδέχτηκε το θετικό δίμηνο Απρίλιος-Μάιος (με άνοδο της τάξης του 3%).

Κοιτάζοντας προς το **2^ο εξάμηνο του 2024**, οι **πρόδρομοι δείκτες συγκλίνουν σε περαιτέρω επιτάχυνση**:

- Σταδιακή βελτίωση στο δείκτη εξαγωγικών παραγγελιών (16 μονάδες πάνω από τον μακροπρόθεσμο μέσο όρο τον Ιούνιο)
- Επίτευξη ιστορικού υψηλού αξιοποίησης παραγωγικής δυναμικότητας της βιομηχανίας (στο 81%, υψηλότερα κατά 7 π.μ. έναντι του μέσου όρου 40ετίας)
- Υψηλό 4ετίας για το δείκτη μελλοντικής δραστηριότητας στο λιανικό εμπόριο
- Ρεκόρ στο καθαρό ισοζύγιο προσλήψεων-απολύσεων για το 5μηνο Ιανουαρίου-Μαΐου 2024 (+315 χιλ. νέες προσλήψεις).

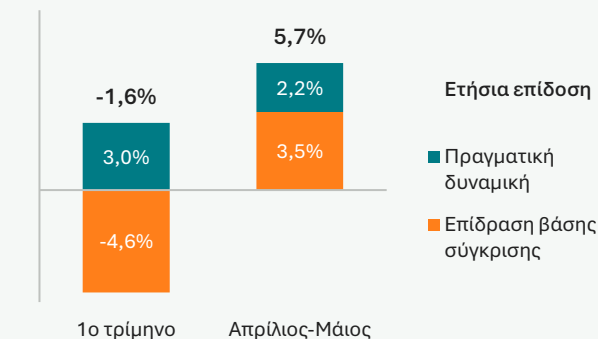
Πωλήσεις επιχειρηματικού τομέα 2024

ετήσια μεταβολή (βάσει πωλήσεων μεγάλων εταιριών)

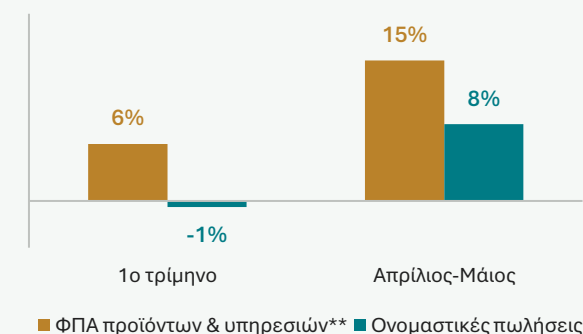
Πωλήσεις επιχειρηματικού τομέα 2024

σε αποπληθωρισμένους όρους, ετήσια μεταβολή

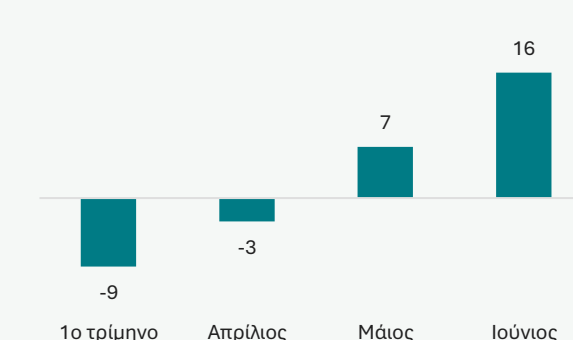
Επιχειρηματικές πωλήσεις και Έσοδα ΦΠΑ

ετήσια μεταβολή

Εξαγωγικές παραγγελίες 2024

απόσταση δείκτη από τον μακροπρόθεσμο μέσο όρο

[1] Είναι σημαντικό η επίδοση αυτών των μηνών να αξιολογηθεί αθροιστικά, καθώς το Πάσχα (και οι αργές του) ήταν σε διαφορετικό μήνα στα έτη 2023 και 2024.

* Εκτίμηση βάσει επιδόσεων μεγάλων επιχειρήσεων και με την υπόθεση ότι ο πληθωρισμός του μηνός Απριλίου θα παραμείνει αμετάβλητος στο επίπεδο του μηνός Μαρτίου για κάθε κλάδο του επιχειρηματικού τομέα.

** ΦΠΑ προϊόντων & υπηρεσιών, εξαιρουμένων των προϊόντων πετρελαίου & καπνού.

Πηγές: El.Stat., Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών, European Commission | Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

Επιτάχυνση αναμένεται για το υπόλοιπο έτος

Υπό το πρίσμα της μέχρι τώρα τάσης και των πρόδρομων δεικτών, εκτιμούμε ότι ο **επιχειρηματικός τομέας μπορεί να επιτύχει το 2024 αύξηση πωλήσεων της τάξης του 3,5%** (σε αποπληθωρισμένους όρους) – με το 2^ο εξάμηνο να αγγίζει το 6,5%, ενισχύοντας έτσι σημαντικά την επίδοση του έναντι του 1^{ου} εξαμήνου (+0,9%).

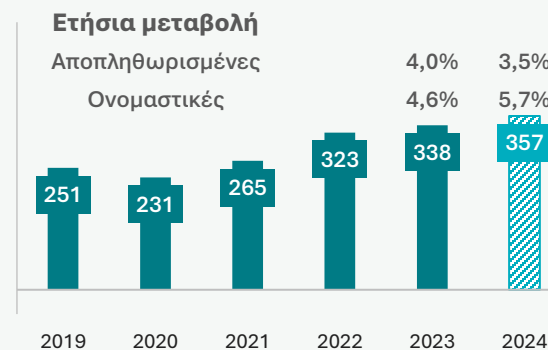
Συγκεκριμένα, αναμένουμε **ενίσχυση της πραγματικής δυναμικής** των πωλήσεων (σε 4,3% στο 2^ο εξάμηνο του έτους, από 2,6% στο 1^ο εξάμηνο), συνδυαζόμενη με θετική επίδραση βάσης σύγκρισης (της τάξης των 1,4 ποσοστιαίων μονάδων στο 2^ο εξάμηνο).

Σε κλαδικό επίπεδο, θεωρούμε ότι το 2024 θα έχει θετικό πρόσημο για το σύνολο των ευρύτερων κλάδων, και ταυτόχρονα θα συνεχιστεί η πορεία σύγκλισης προς την ευρωπαϊκή δομή οικονομίας. Ειδικότερα διακρίνουμε ιδιαίτερη δυναμική:

- στους **κλάδους πληροφορικής, κατασκευών και υπηρεσιών** οι οποίοι συνεχίζουν να επωφελούνται από την ενίσχυση των επενδύσεων και τον μετασχηματισμό του ελληνικού επιχειρείν, και
- στους **εξωστρεφείς κλάδους βιομηχανίας, τουρισμού και μεταφορών** οι οποίοι εκτιμούμε ότι μπορούν να επιτύχουν επιδόσεις σημαντικά υψηλότερες του 2023, αξιοποιώντας τη βελτίωση του οικονομικού κλίματος σε παγκόσμιο επίπεδο. Ωστόσο, αυτή η εξωστρεφής δυναμική – που αντιπροσωπεύει σχεδόν το 1/2 της συνολικής δυναμικής του 2024 – τελεί υπό την αίρεση της **αναδυόμενης πολιτικής αβεβαιότητας** στις δύο πλευρές του Ατλαντικού και του ενδεχόμενου **ακραίων κλιματικών φαινομένων**.

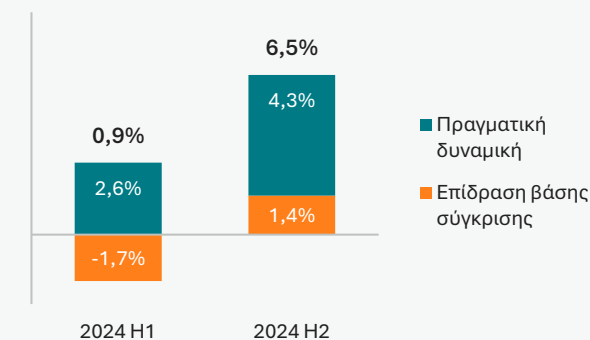
Πωλήσεις επιχειρηματικού τομέα

ποσά σε δις €

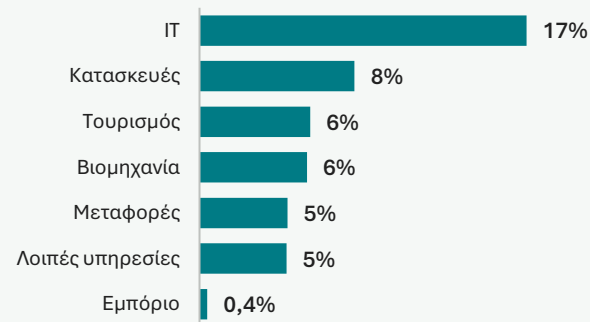
Πωλήσεις επιχειρηματικού τομέα 2024

σε αποπληθωρισμένους όρους, ετήσια μεταβολή

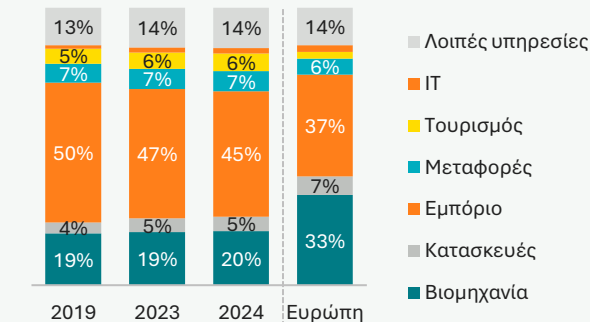
Πωλήσεις επιχειρηματικού τομέα 2024

σε αποπληθωρισμένους όρους, ετήσια μεταβολή

Δομή επιχειρηματικού τομέα

συνεισφορά σε ονομαστικούς όρους

[1] συμπεριλαμβανομένων των πολλαπλών εκλογικών αναμετρήσεων σε διεθνές επίπεδο

Πηγές: Eurostat, EL.Stat. | Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

Σκοπός της σειράς των τακτικών μελετών για τις Πωλήσεις είναι η σταθερή παρακολούθηση i) των επιδόσεων των κλάδων της ελληνικής οικονομίας, τόσο σε ονομαστικούς όσο και σε αποπληθωρισμένους όρους, ii) της σχετικής τους θέσης στην ΕΕ καθώς και iii) το βαθμό υλοποίησης του δυναμικού τους.

Η ανάλυση στηρίζεται σε επεξεργασία δεδομένων κύκλου εργασιών ελληνικών επιχειρήσεων (πηγή: Ελ.Στατ.) υψηλής συχνότητας (τριμηνιαία βάση για σύνολο επιχειρήσεων και μηνιαία βάση για επιχειρήσεις με υποχρέωση τήρησης διπλογραφικών βιβλίων). Εξαιρώντας μη-επιχειρηματικές δραστηριότητες (πρωτογενής παραγωγή, ενέργεια, χρηματοοικονομικές και δημόσιες υπηρεσίες), ο οριζόμενος τομέας διαχωρίζεται βάσει κωδικοποίησης NACE σε:

- 7 ευρείς κλάδους: Βιομηχανία (υψηλής τεχνολογίας και λοιπή), Κατασκευές, Τουρισμός, Μεταφορές, ICT, Λοιπές υπηρεσίες και Εμπόριο (χονδρικό και λιανικό).
- 61 αναλυτικούς τομείς δραστηριότητας βάσει ταξινόμησης διψήφιας NACE 2

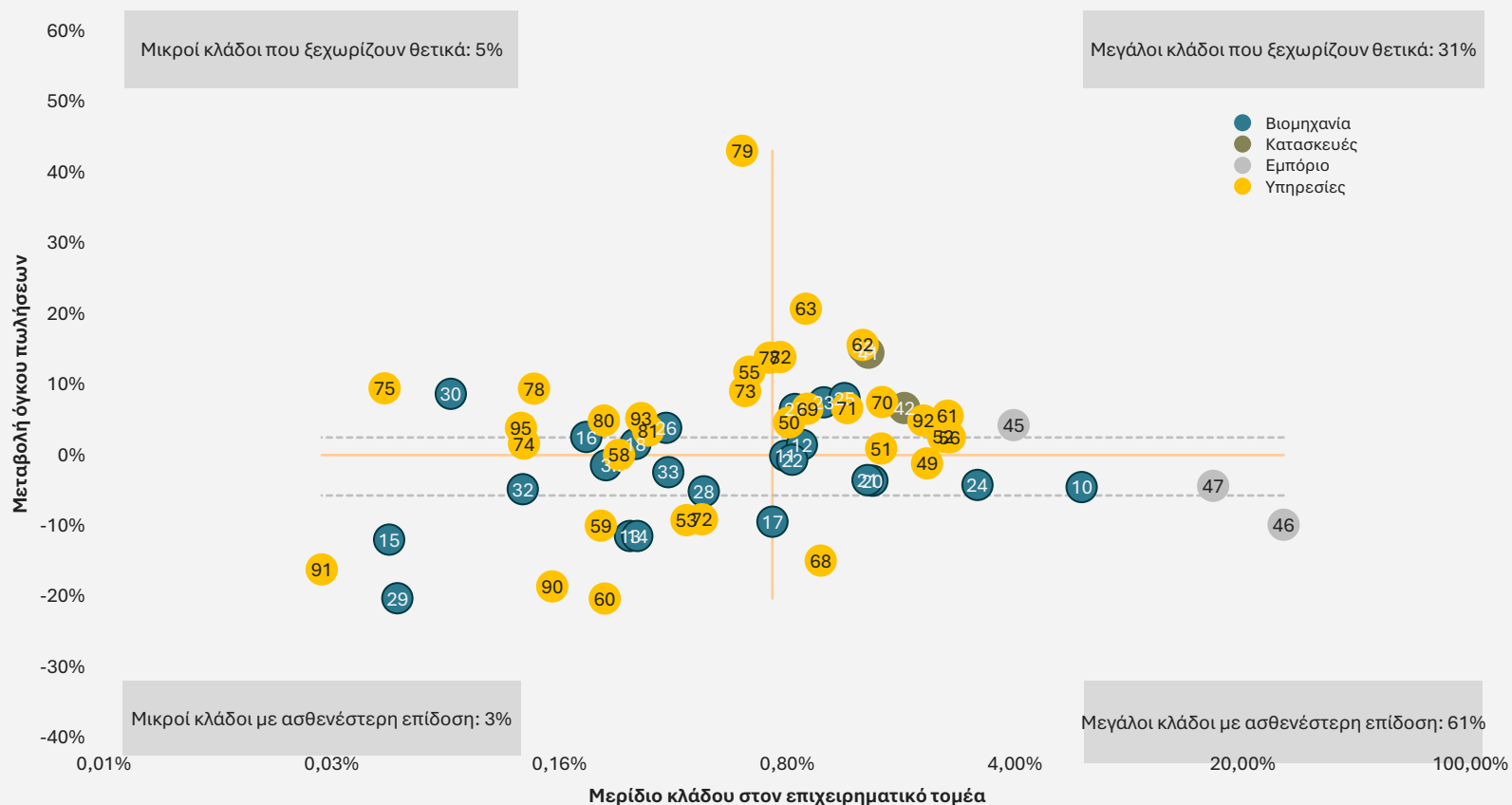
Για το σύνολο των παραπάνω δεδομένων γίνεται εκτίμηση των αποπληθωρισμένων πωλήσεων με χρήση διαφορετικού δείκτη αποπληθωρισμού για κάθε κλάδο, καθώς λαμβάνεται υπόψη κατά περίπτωση και ύστερα από αξιολόγηση η πορεία του όγκου δραστηριότητας ή/και η πορεία του δείκτη τιμών παραγωγού. Σημειώνεται ότι διενεργούνται σταυροειδείς έλεγχοι για την ομαλοποίηση ακραίων γεγονότων που μπορεί να συνδέονται με συγκεκριμένη/ες επιχείρηση/εις, με σκοπό η πορεία να είναι όσο γίνεται χαρακτηριστική των ευρύτερων κλαδικών τάσεων.

Όσον αφορά τις εκτιμήσεις μελλοντικών πωλήσεων, αξιοποιούμε ένα συνδυασμό (i) μεσοπρόθεσμων εκτιμήσεων της δυναμικής και των περιθωρίων ανάπτυξης των κλάδων (λαμβάνοντας υπόψιν τόσο δομικά χαρακτηριστικά όπως clusters όσο και συγκυριακές δυνάμεις όπως το Ταμείο Ανάκαμψης) και (ii) μακροοικονομικών συνθηκών του ευρύτερου περιβάλλοντος (όπως δυναμική επενδύσεων, εξαγωγών και πληθωρισμού).

Πωλήσεις ανά κλάδο

περίοδος Ιανουάριος-Μάρτιος έναντι του αντίστοιχου διαστήματος 2023

(τομή οριζόντιου άξονα στο διάμεσο μερίδιο, τομή κάθετου άξονα στον μέσο όρο των [α] μεταβολής πωλήσεων του τομέα και [β] διαμέσου των μεταβολών πωλήσεων των επιμέρους κλάδων)

Βιομηχανία

- [10] Τρόφιμα
- [11] Ποτά
- [12] Καπνός
- [13] Υφάσματα
- [14] Ενδυση
- [15] Δέρματα
- [16] Ξύλο
- [17] Χαρτί
- [18] Εκτυπώσεις
- [20] Χημικά
- [21] Φάρμακα
- [22] Πλαστικά
- [23] Ορυκτά
- [24] Μέταλλα
- [25] Μετ. προϊόντα
- [26] Ηλεκτρονικά
- [27] Ηλεκτρ. εξοπλ.
- [28] Μηχανήματα
- [29] Οχήματα
- [30] Εξοπλ. μεταφορών
- [31] Επιπλα
- [32] Λοιπή βιομηχανία
- [33] Επισκευές

Κατασκευές

- [41] Κτίρια
 - [42] Υποδομές
 - [43] Ειδ. κατασκευές
- Εμπόριο**
- [45] Εμπόριο οχημάτων
 - [46] Χονδρικό εμπόριο
 - [47] Λιανικό εμπόριο
- Υπηρεσίες**
- [49] Χερσαίες μετάφ.
 - [50] Θαλάσσιες μετάφ.
 - [51] Αεροπορικές μετάφ.
 - [52] Logistics
 - [53] Ταχυδρομεία
 - [55] Ξενοδοχεία
 - [56] Εστίαση
 - [58] Εκδόσεις
 - [59] Καλλιτεχνικές παραγ.
 - [60] ΜΜΕ
 - [61] Τηλεπικοινωνίες
 - [62] Πληροφορική
 - [63] Υπηρερ. πληροφορίας

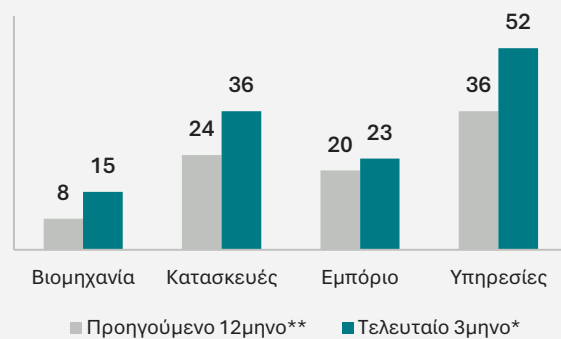
[68] Real estate

- [69] Δικηγ & Λογιστ. υπηρ.
- [70] Συμβουλευτικές υπηρ.
- [71] Αρχιτέκτονες
- [72] R&D δραστηρ.
- [73] Διαφήμιση
- [74] Λοιπές επαγγ. υπηρ.
- [75] Κτηνίατροι
- [77] Υπηρερ. ενοικίασης
- [78] Υπηρερ. απασχόλησης
- [79] Τουριστ. πρακτορεία
- [80] Υπηρερ. ασφάλειας
- [81] Υπηρερ. κτιρίων
- [82] Διοικ. υποστήριξη
- [90] Τέχνες
- [91] Βιβλιοθήκες
- [92] Τυχερά παιχνίδια
- [93] Αθλητικές δραστηρ.
- [95] Επισκευές Η/Υ

Πηγές: Eurostat, El.Stat. | Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

Μελλοντική ζήτηση

απόκλιση από το μακροπρόθεσμο^[1] μέσο όρο

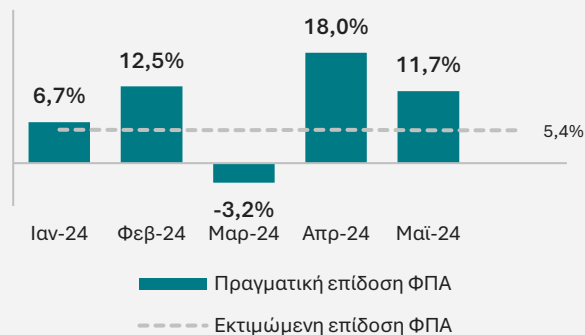
Μελλοντικές τιμές

απόκλιση από το μακροπρόθεσμο^[1] μέσο όρο

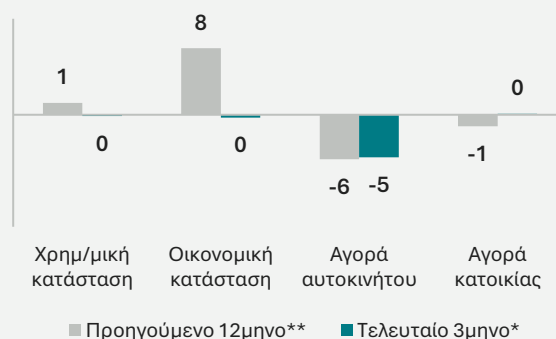
Εισπραττόμενος ΦΠΑ

αφορά προϊόντα και υπηρεσίες, εξαιρουμένων των προϊόντων πετρελαίου και καπνού

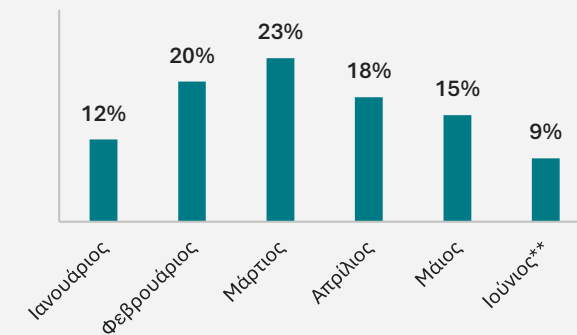
Καταναλωτική εμπιστοσύνη

απόκλιση από το μακροπρόθεσμο^[1] μέσο όρο

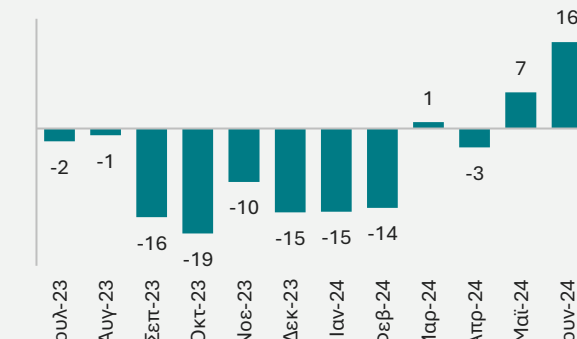
Εισερχόμενη αεροπορική κίνηση

ετήσια μεταβολή

Εξαγωγικές παραγγελίες βιομηχανίας

απόκλιση από το μακροπρόθεσμο^[1] μέσο όρο

[1] Ο μακροπρόθεσμος μέσος όρος έχει υπολογισθεί βάσει των επιδόσεων της προηγούμενης 20ετίας για τους μήνες που συμμετέχουν στις επιμέρους περιόδους.

* Ως τελευταίο τρίμηνο ορίζεται η περίοδος Απρίλιος-Ιούνιος 2024

** Η επίδοση του Ιουνίου αποτελεί εκτίμηση βάσει της επίδοσης των αεροδρομίων Ελευθέριος Βενιζέλος και Frarort τα οποία καλύπτουν περισσότερο από το 80% του συνόλου για τον Ιούνιο, διορθωμένη για τη μέση απόκλιση του συνόλου.

Πηγή: European Commission, Υπουργείο Εθνικής Οικονομίας & Οικονομικών, ΥΠΑ | Επεξεργασία: Εθνική Τράπεζα

Τζέση Βουμβάκη

Deputy Chief Economist

+30 210 334 1549

fvoumv@nbg.gr

Νάνσυ Κουτούζου

Head of Business Analysis

+30 210 334 1528

koutouzou.ath@nbg.gr

Γεώργιος Κ. Σακκάς

Economist

+30 210 334 1547

sakkas.georgios@nbg.gr

Θεόδωρος Γιούρας

Economist

+30 210 334 1457

giouras.theo@nbg.gr

Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης

Αιόλου 86, Αθήνα 105 51

Disclaimer

Η παρούσα έκθεση καταρτίστηκε από τη Διεύθυνση Οικονομικής Ανάλυσης της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος, η οποία εποπτεύεται από την Τράπεζα της Ελλάδος και την Επιτροπή Κεφαλαιαγοράς, και προορίζεται αποκλειστικά ως απλή αναφορά για την ενημέρωση εμπειρων και ειδικευμένων επενδυτών, οι οποίοι αναμένεται και θεωρούνται απολύτως ικανοί να λαμβάνουν επενδυτικές αποφάσεις χωρίς να βασίζονται στο περιεχόμενο της έκθεσης, δηλαδή μόνον εφόσον πραγματοποιήσουν ίδια ανεξάρτητη έρευνα σε πηγές της επιλογής τους. Η παρούσα έκθεση δεν συνιστά επενδυτική έρευνα ούτε σύσταση για έρευνα, και ως τέτοια δεν καταρτίστηκε βάσει νομικών απαιτήσεων με σκοπό τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας της επενδυτικής έρευνας. Οι πληροφορίες που περιέχονται στην παρούσα έκθεση δεν συνιστούν παροχή επενδυτικών συμβουλών και σε καμία περίπτωση δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν ή να θεωρηθούν σαν πρόταση ή προτροπή για αγορές ή πωλήσεις ή προώθηση προσφοράς ή προτροπής για αγορές ή πωλήσεις ή για συμμετοχή σε σύμβαση αναφορικά με κάθε χρεόγραφο, προϊόν, υπηρεσία ή επένδυση. Οι πληροφορίες ή οι απόψεις που περιέχονται στην παρούσα έκθεση δεν επαρκούν για να στηρίξουν μια επενδυτική απόφαση – και δεν συνιστούν δήλωση ή εγγύηση όσον αφορά τις μελλοντικές επιδόσεις οποιουδήποτε χρηματοπιστωτικού μέσου, πίστωσης, συναλλαγματικής ισοτιμίας ή άλλου μέτρου της αγοράς ή της οικονομίας. Οι επιδόσεις που έχουν σημειωθεί στο παρελθόν δεν αποτελούν αξιόπιστη ένδειξη μελλοντικών επιδόσεων. Δηλώνεται δεόντως ότι τα επενδυτικά προϊόντα ενέχουν επενδυτικούς κινδύνους, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται ο κίνδυνος απώλειας μέρους ή του συνόλου του επενδύομένου κεφαλαίου. Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος και/ή τα συνδεδεμένα με αυτήν πρόσωπα δεν φέρουν καμία απολύτως ευθύνη για τυχόν συνέπειες (συμπεριλαμβανομένης, ενδεικτικά, της άμεσης, έμμεσης ή επακόλουθης ζημίας, της απώλειας κέρδους, και άλλων απωλειών) που προκύπτουν από τυχόν εξάρτηση ή χρήση της παρούσας έκθεσης, και δεν αναλαμβάνουν καμία νομική υποχρέωση έναντι επενδυτή που θα λάβει άμεσα ή έμμεσα την παρούσα έκθεση. Η τελική επενδυτική απόφαση πρέπει να λαμβάνεται από τον επενδυτή, και την ευθύνη για την επένδυση πρέπει να αναλάβει ο επενδυτής.

Όποια στοιχεία έχουν χρησιμοποιηθεί στην παρούσα έκθεση, έχουν ληφθεί από πηγές που θεωρούνται αξιόπιστες, αλλά δεν έχουν επαληθευτεί από ανεξάρτητο φορέα. Λόγω της πιθανότητας λάθους εκ μέρους αυτών των πηγών, η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος δεν εγγυάται για την ακρίβεια, τον επίκαιρο χαρακτήρα ή τη χρησιμότητα οποιασδήποτε πληροφορίας. Οι πληροφορίες και οι απόψεις που περιέχονται στην παρούσα έκθεση υπόκεινται σε μεταβολές χωρίς προειδοποίηση, και δεν υφίσταται υποχρέωση επικαιροποίησης των πληροφοριών και των απόψεων που περιέχονται στην παρούσα έκθεση. Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος, οι συνδεδεμένες με αυτήν εταιρείες, οι εκπρόσωποί της, τα στελέχη της και/ή το προσωπικό της ή άλλα πρόσωπα που σχετίζονται με αυτήν, δεν αναλαμβάνουν καμία ευθύνη ή υποχρέωση σε σχέση με την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιέχονται στην παρούσα έκθεση, ή για οποιαδήποτε ζημία, εν γένει, που απορρέει από τυχόν χρήση της παρούσας έκθεσης, συμπεριλαμβανομένων των επενδυτικών αποφάσεων που βασίστηκαν στην παρούσα έκθεση. Η παρούσα έκθεση δεν υποτίθεται ότι περιέχει όλες τις πληροφορίες που μπορεί να χρειάζεται ένας υποψήφιος επενδυτής. Οι αποδέκτες της παρούσας έκθεσης θα πρέπει να αξιολογούν σε ανεξάρτητη βάση τις ειδικές πληροφορίες και απόψεις που περιέχονται σε αυτήν, και να ζητούν τις συμβουλές των επαγγελματιών και οικονομικών συμβούλων της επιλογής τους σε σχέση με οποιοδήποτε επενδυτικό, οικονομικό, νομικό, επιχειρηματικό, φορολογικό, λογιστικό ή κανονιστικό ζήτημα, πριν προβούν σε οποιαδήποτε επένδυση ή πριν πραγματοποιήσουν οποιαδήποτε συναλλαγή σχετικά με πληροφορίες και απόψεις που πραγματεύεται η παρούσα έκθεση.

Η Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος Α.Ε. συνέταξε και δημοσίευσε την παρούσα έκθεση απολύτως ανεξάρτητα από οποιαδήποτε συνδεδεμένη με αυτήν εταιρεία και, ως εκ τούτου, όλες οι δεσμεύσεις, απόψεις, προβλέψεις, αξιολογήσεις ή ενδεικτικές τιμές που διατυπώνονται στις εν λόγω εκθέσεις μπορεί να διαφέρουν ουσιαστικά από τυχόν παρόμοιες εκθέσεις οι οποίες εκδίδονται από συνδεδεμένες εταιρείες, και μπορεί να βασίζονται σε διαφορετικές πηγές και μεθοδολογίες. Η παρούσα έκθεση δεν απευθύνεται σε, ούτε προορίζεται για, διανομή προς χρήση από πρόσωπα ή οντότητες που είναι πολίτες ή κάτοικοι ή έχουν έδρα σε οποιαδήποτε τοποθεσία, κράτος, χώρα ή άλλη δικαιοδοσία στην οποία η εν λόγω διανομή, δημοσίευση, διάθεση ή χρήση αντίκειται προς τους σχετικούς νόμους, κανονισμούς ή κανόνες. Η παρούσα έκθεση προστατεύεται από τους νόμους περί πνευματικής ιδιοκτησίας και δεν επιτρέπεται η τροποποίηση, αναπαραγωγή ή αναδημοσίευση ή μεταβίβασή της, είτε άμεση είτε έμμεση, σε οποιοδήποτε τρίτο μέρος, εν όλω ή εν μέρει, χωρίς προηγούμενη γραπτή συγκατάθεση της Εθνικής Τράπεζας της Ελλάδος. Όλες οι απόψεις που διατυπώνονται στην παρούσα έκθεση εκφράζουν με ακρίβεια τις προσωπικές απόψεις του συντάκτη αποκλειστικά, όσον αφορά καθένα και όλα τα θέματα που καλύπτονται. Περαιτέρω, βεβαιώνεται ότι κανένα μέρος της αποζημίωσης του συντάκτη της έκθεσης δεν είχε, ούτε έχει, ούτε θα έχει άμεση ή έμμεση σχέση με τις συγκεκριμένες θέσεις ή τις απόψεις που διατυπώνονται στην παρούσα έκθεση.

**ΕΘΝΙΚΗ
ΤΡΑΠΕΖΑ**

ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΛΥΣΗΣ

